

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VARSTVO
PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI

Vojkova cesta 61, 1000 Ljubljana

T: 01 230 53 68

F: 01 471 20 41

E: irsvndh@mors.si

www.mors.si

UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA
ZAŠČITO IN REŠEVANJE

IZPOSTAVA KRANJ
g. Robert Škrinjar – vodja vaje

Številka: 843-3/2019-16

Datum: 22. 10. 2019

Zadeva: »VAJA LETALSKA NESREČA KARAVANKE 2019« - zaključna ocena

1. PRAVNA OKVIR VAJE »VAJA LETALSKA NESREČA KARAVANKE 2019«

Načrt vaj v obrambnem sistemu in sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v letu 2019 predstavlja enega od načinov uresničevanja temeljnih ciljev v obeh podsistemih nacionalne varnosti, ki sta določena z Resolucijo o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 27/10).

V skladu z usmeritvami iz Resolucije o nacionalnem programu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v letih od 2016 do 2022 (Uradni list RS, št. 75/16), je bilo predvideno, da se v letu 2019 na državni ravni izvedeta dve vaji, na regijskem nivoju pa štiri vaje.

Na podlagi 93. člena Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06- uradno prečiščeno besedilo, 97/10 in 21/18 – ZNOrg) in 8. člena Pravilnika o vajah na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 104/08) je na seji vlade RS, bil najprej sprejet Načrt vaj v obrambnem sistemu in sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Vlada Republike Slovenije je s sklepom št. 84300-1/2019/4 z dne 24.1.2019 sprejela načrt vaj v obrambnem sistemu in sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v letu 2019.

Na podlagi tega načrta je Vlada RS s sklepom št. 84300-5/2019/4 z dne 18.7.2019 sprejela sklep o izvedbi mednarodne vaje »VAJA LETALSKA NESREČA KARAVANKE 2019«.

V sklepu je zapisano, da se mednarodna vaja »VAJA LETALSKA NESREČA KARAVANKE 2019« pripravi kot napovedana, tridnevna, kombinirana, zaščitno-reševalna vaja na temo nesreče potniškega letala. Vaja bo potekala v času od 20. do 22. septembra 2019 na mejnem območju pobočja Kočne in Planine Seča v R Sloveniji in R Avstriji.

Za izvedbo vaje je bila imenovana skupina za pripravo načrta vaje, ki jo je vodil vodja skupine Robert Škrinjar iz Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje, vodja Izpostave URSZR Kranj.

Pri pripravi načrta vaje, je skupina upoštevala rešitve, ki so zapisane v:

- Načrtu aktiviranja in uporabe državnih zrakoplovov za nujne naloge zaščite, reševanja in pomoči ob naravnih in drugih nesrečah, za nujno medicinsko pomoč ter iskanje in reševanje zrakoplovov (URSZR, št. 842-99/2010-6 z dne 22.12.2010),
- Državnem načrtu zaščite in reševanje ob nesreči zrakoplova (Sklep Vlade RS, št. 84200-1/2009/5 z dne 23.7.2019, dopolnjena verzija 4.1 – september 2010, ažuriran 5/2014),
- Uredbi o izvajanju zaščite, reševanju in pomoči z uporabo zrakoplovov (Uradni list RS, št. 46/98, 42/05 in 21/16).
-

Skupina je pri načrtu za izvedbo vaje »VAJA LETALSKA NESREČA KARAVANKE 2019« uporabil tudi rešitve, ki so opredeljene v Zakonu o nalogah in pooblastilih Policije (Uradni list RS, št. 15/13, 23/15 – popr., 10/17, 46/19 – odl. US in 47/19), ki se nanašajo na naloge iskanja zrakoplovov.

Skupina za pripravo načrta izvedbe vaje, je zaradi mednarodnega vidika vaje, upoštevala rešitve iz dveh medvladnih sporazumov, ki urejata sodelovanje pri preventivi ali medsebojni pomoči pri katastrofah ali težkih nesrečah. Prvi takšen sporazum je Vlada Republike Slovenije podpisala z zvezno vlado R Avstrije dne 28.6.1996.

V Uradnem listu RS, št. 14/03 pa je bil razglašen Zakon o ratifikaciji Sporazuma med Republiko Slovenijo in Republiko Avstrijo o poenostavitvi reševalnih prevozov ter iskalnih in reševalnih letov (BATPRP).

Skupina za pripravo načrta vaje je pripravila Načrt za izvedbo vaje »VAJA LETALSKA NESREČA KARAVANKE 2019«, št. 843-63/2018-4 –DGZR, z dne 03.09.2019, ki ga je ob soglasju poveljnika CZ R Slovenije, Srečka Šestana, podpisal generalni direktor URSZR, Darko But.

Za izvedbo ocenjevanja na vaji »VAJA LETALSKA NESREČA KARAVANKE 2019«, je glavni inšpektor IRSVNDN, mag. Boris Balant, s sklepom št. 843-3/2019-11 z dne 06.09.2019 določil skupino za ocenjevanje vaje.

Vaja se je ocenjevala v skladu s Pravilnikom o vajah na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, (Uradni list RS, št. 104/08).

2. NAMEN IN CILJI VAJE

V sklepu o vaji je zapisano, da se vaja organizira z namenom krepitev čezmejnega sodelovanja med slovenskimi, avstrijskimi (zvezne dežele Koroške) in italijanskimi organi, pristojnimi za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami ter silami za zaščito, reševanje in pomoč. Namen vaje je, da se preveri področje pripravljenosti, medsebojnega obveščanja, nujenja mednarodne pomoči, nujenja prve pomoči, interoperabilnosti reševalnih enot ter služb pri odzivanju na nesrečo, urjenje v vodenju velikih nesreč in medsebojno sodelovanje preiskovalnih ter drugih nesreč.

Cilj vaje je bil, da se preveri ustreznost konceptov zaščite, reševanja in pomoči glede na vrsto in obseg posledic nesreče padca zrakoplova, ustreznost rešitev v sprejetih načrtih zaščite in reševanja, delovanje sistema za opazovanje, obveščanje in alarmiranje, usposobljenosti, opremljenosti in pripravljenosti sil za zaščito, reševanje in pomoč, usposobljenost in pripravljenost poklicnih, prostovoljnih in dolžnostnih reševalcev, ter drugih oseb, ki poklicno ali prostovoljno sodelujejo pri zaščiti, reševanju in pomoči, usklajenost in koordinacija delovanja organov vodenja, služb, enot in drugih operativnih sestavov sil za zaščito, reševanje in pomoč in usposobljenost za sodelovanje s tujimi reševalnimi sestavami in organi vodenja.

3. ORGANIZATORJI IN VADBENCI

Vajo so organizirali:

- Ministrstvo za obrambo, Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje,
- Ministrstvo za notranje zadeve, Policija,
- Ministrstvo za obrambo, Generalštab Slovenske vojske,
- Ministrstvo za zdravje.

Vadbenci na vaji so bili:

- Ministrstvo za obrambo, Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje,
- Ministrstvo za notranje zadeve, Policija,
- Ministrstvo za obrambo, Generalštab Slovenske vojske,
- Ministrstvo za obrambo, Služba za preiskavo letalskih nesreč in incidentov vojaških zrakoplovov,
- Ministrstvo za obrambo URSZR, Poveljnik CZ Republike Slovenije, Poveljnik CZ za Gorenjsko in Poveljnik CZ občine Jesenice,
- Ministrstvo za zdravje, Osnovno zdravstvo Gorenjske, Splošna bolnišnica Jesenice in helikopterska nujna medicinska pomoč (Brik),
- Kontrola zračnega prometa Slovenija, d.o.o.
- Ministrstvo za infrastrukturo, Služba za preiskavo letalskih, pomorskih in železniških nesreč in incidentov,
- Javna agencija za civilno letalstvo (CAA),
- Gasilsko reševalna služba (GARS) Jesenice in Gasilsko poveljstvo občine Jesenice s prostovoljnimi gasilskimi društvi,
- Enote CZ Gorenjske,
- Rdeči križ Slovenije, Območno združenje Jesenice,
- Občina Jesenice – enote CZ Jesenice,
- Medicinska fakulteta Univerze v Ljubljani, Inštitut za sodno medicino, Enota za identifikacijo mrtvih,
- Gorska reševalna služba (GRS), vodniki službenih psov postaje GRS Jesenice, Radovljica, Kranjska gora, Mojstrana in Rateče,
- Kinološka zveza Slovenije (KZS) in
- Zveza vodnikov reševalnih psov Slovenije (ZRPS).

4. CILJI OCENJEVANJA

Cilji ocenjevanja na vaji »VAJA LETALSKA NESREČA KARAVANKE 2019« so bili določeni s Sklepom o ocenjevanju vaje, ki jih je določil mag. Boris Balant, glavni inšpektor Inšpektorata Republike Slovenije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, številka 843-3/20919-11 z dne 06.09.2019.

Za vsako področje, ki se je na vaji ocenjevalo (obveščanje in aktiviranje sil ZRP, primernost in uporabnost rešitev v načrtih zaščite in reševanja, usklajenost delovanja izvajalcev zaščitnih ukrepov, zagotavljanje pogojev za delovanje vodje intervencije, delo policije, delo gasilcev), so bili pred samo vajo določeni kriteriji za ocenjevanje vaje.

Ocenjevanje vaje »VAJA LETALSKA NESREČA KARAVANKE 2019« je bil mag. Gorazd Rednak, inšpektor – višji svetnik. Vajo so še ocenjevali: Bojan Malovrh, inšpektor IRSVNDN, vodja Izpostave IRSVNDN Kranj, Roman Udir, inšpektor IRSVNDN, Izpostava Kranj, Primož Povše, inšpektor IRSVNDN, Izpostava Kranj, Božidar John Željko in Sebastian Mohorič, višja samostojna inšpektorja v Upravi uniformirane policije, ter Tomaž Vilfan poveljnik GZ Gorenjske, GARC Kranj.

5. SKUPNA OCENA VAJE »VAJA LETALSKA NESREČA KARAVANKE 2019«

Pripombe:

- Državni načrt zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova (dopolnjena verzija 4.1 – september 2010), je potrebno ustrezno dopolniti v točkah 1.2., 1.3.
- V državnem načrtu je zapisano, da v primeru, da se zgodi nesreča večjega obsega (uničen zrakoplov več kot 5.700 kg vzletne teže, oziroma več kot 12 poškodovanih ali mrtvih), reševanje in pomoč prevzame in usklajuje poveljnik CZ RS. V primeru »Vaja letalska nesreča Karavanke 2019«, je vajo vodil vodja izpostave URSZR.
- V Načrtu za izvedbo vaje je med vadbenci na vaji zapisano tudi Osnovno zdravstvo Gorenjske. Poleg tega je na vaji sodelovala tudi ekipa NMP Gorenjske in HNMP iz Brnika. Za to področje ni bilo določenega ocenjevalca, ker so za ocenjevanje želeli denarno nadomestilo.
- Delavci ReCO Kranj ob prevzemu sporočila o nesreči (na začetku vaje) ni pridobil vseh relevantnih podatkov o letalski nesreči, ni bil dovolj vztrajen. Tudi pri aktiviranju štaba CZ za Gorenjsko regijo se je pokazalo, da ReCO ne poseduje vseh ažurnih podatkov o sestavi regijskega štaba (Dejan Tripkovič iz SV),
- Pri komuniciranju delavcev ReCO z ostalimi sodelujočimi na vaji, ni bilo dovolj poudarjeno, da gre za vajo (protokol komuniciranja ni bil dovolj izdelan ali pa posredovan do vseh sodelujočih na vaji),
- Enote ZRP na Planini Seča od prihoda na mesto nesreč niso imele zveze z vodstvom vaje oz. mestom poveljnika CZ za Gorenjsko regijo. Komunikacija je bila (na kanalu ZaRe 21) otežena vsaj do 09.30 ure, ko se je prišlo na drugi kanal. Od takrat dalje je bila komunikacija dobra. Če ne bi imeli vadbenci pri sebi mobilnih telefonov, preko katerih so komunicirali, bi se vaja po predvidenem scenariju težko odvijala.
- Gasilske enote so na prizorišče (zaradi poznavanja terena), prišle po najkrajši poti in na ta način prihranili vsaj pol ure, kar je zaradi nudenja pomoči ranjencem zelo dobro. Je pa dejstvo, da so avstrijske enote bil aktivirane eno uro prej (ne istočasno kot je bilo zapisano v scenariju) in na ta način ni bilo mogoče organizirati skupnega dela na delovišču. Na ta način ni bilo mogoče preveriti interoperabilnosti enot ZRP, kar je bil med cilji vaje.

- Organizacija dela na štabnem mestu na Pristavi, kjer je deloval regijski štab CZ Gorenjske je bilo pomanjkljivo, štabno mesto je bilo nepregledno, na začetku so se dogodki pričeli pisati na »Dnevnik dogodkov, na steni, po koncu vaje, pa so na tem mestu imeli zapisane štiri dogodke. Kljub vsemu, da je bil aktiviran celotni regijski štab, so v štabu bile samo tri osebe.
- Nekateri cilji vaje sploh niso bili doseženi, saj med samo vajo ni bilo vzpostavljena komunikacija z italijansko stranjo (razen ko je letalo Canader delalo »nalete« iz slovenske na avstrijsko stran), ni bilo sodelovanja med preiskovalnimi organi R Avstrije in R Slovenije, ni bilo vzpostavljen internetno omrežje v terenskih pogojih ipd..

Priporočila:

Pred vsako podobno vajo sil ZRP, kjer gre za meddržavno sodelovanje in v primerih, kjer se vaja odvija po državnih načrtih (potres, poplava, železniška nesreča, nesreča zrakoplova) je potrebno poskrbeti, da se državni načrti predhodno ažurirajo in ustrezno popravijo. Trenutno veljavni Državni načrt zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova (dopolnjena verzija 4.1 – september 2010), je dejansko zastarel. V njem je mogoče najti podatke iz leta 2013 (število operacij zrakoplovov), heliport v SB Jesenice v državnem načrtu sploh ni omenjen, v vaji pa je tam helikopter NMP dejansko pristal.

Delo policije je bilo ocenjeno kot dobro. Težava se pojavlja v tem, da policija nima v tem trenutku ustreznega štabnega vozila, ki bi vodji intervencije nudil optimalne pogoje za delo na intervenciji. V primeru vaje so si pomagali s t.i. »Shengen busom«.

Kot naslednja priporočilo oz. trenutna pomanjkljivost je ugotovljeno, da policijske enote niso opremljene s prenosnimi GPS terminali, ki bi v realnih razmerah ali na vaji pomagali označiti položaje ponesrečencev.

SKUPNA OCENA VAJE »VAJA LETALSKA NESREČA KARAVANKE 2019«:

ZADOVOLJIVO

Vodja ocenjevalcev:

mag. Gorazd Rednak
inšpektor – višji svetnik

Poslano:

- Izpostava URSZR Kranj, vodja vaje,

Priloge: Ocenjevalni listi 4x – samo pri arhivskem izvodu